

13 جنوری 2014

داکتر سید عبدالله کاظم

خلای قانون انتخابات در مورد عدم تکمیل نصاب

با تشکر فراوان از دوست گرامی و دانشمند جناب آقای عباسی از تبصره پر لطف شان در مورد نوشته اینجانب «مکتی بر دومعضله مهم در انتخابات ریاست جمهوری» منتشره پورتال فحیم افغان جرمن آنلاين، مورخ 7 جنوری،

باید عرض کرد که قانون انتخابات ماده چهل و پنجم، فقره 2، بند 5 نامزد احتمالی ریاست جمهوری را مکلف میسازد تا اسناد «یکصد هزار رأی دهنده، حداقل از بیست ولایت، هر ولایت 2 فیصد» را هنگام ارائه درخواست نامزدی و ثبت نام رسمی به کمیسیون مستقل انتخابات ارائه کند. کمیسیون این اسناد را پس از ثبت نام بررسی میکند و در صورت اكمال شرایط فوق و سایر شرایط قانونی، نامزد مستحق را به حیث نامزد ابتدائی ریاست جمهوری شامل لست مربوطه نموده و آنرا رسماً اعلام میدارد.

متأسفانه به اساس اوراق رسمی منتشره کمیسیون مستقل انتخابات در جمله نامزدان احتمالی ریاست جمهوری این دوره در آغاز هیچ یک نامزد نتوانست نصاب لازم قانونی مندرج ماده فوق را تکمیل نماید. در این حال قانون انتخابات با یک خلای قانونی مواجه گردید که همچو حالت را قطعاً پیشبینی نکرده بود. لذا این سؤال در همان آغاز مطرح بود که هرگاه شرایط لازم را هیچیک از نامزدان احتمالی تکمیل نکند، کمیسیون انتخابات چه راه و طریقی را برای رفع این مشکل در پیش گیرد تا از یکطرف قانون را نقض نکند و از طرف دیگر موجب تعویق انتخابات نگردد؟

طوریکه عملاً دیده شد، کمیسیون مستقل انتخابات البته با احتمال قوی به مشوره رئیس جمهور برای حل این مشکل تصمیم گرفت تا نصاب فوق الذکر (یکصد هزار رأی حمایتی از 20 ولایت و از هر ولایت 2 فیصد) را به اندازه 30 فیصد تقلیل دهد تا یک تعداد نامزدان احتمالی بتوانند شامل لست ابتدائی شوند که در اثر آن نخست ده و بعد یازده کاندید چانس شمول را در لست حاصل کردند.

این راه و روش کمیسیون انتخابات اکنون دو سؤال را به وجود آورده است: یکی اینکه کمیسیون صلاحیت تقلیل قانونی نصاب را از کجا بدست آورده و دیگر انگیزه تعیین فیصدی تقلیل نصاب به اندازه 30 فیصد چه بوده است؟

در آخرین تحلیل جواب سؤال اول نقض صریح قانون میباشد، زیرا قانون به کمیسیون چنین صلاحیتی را اعطا نکرده است و پاسخ به سؤال دوم (همانطوریکه در مقاله اینجانب تذکر رفته)، برگزیدن 30 فیصدی تقلیل جز یک مصلحت خاص سیاسی به نفع سه کاندید مورد نظر، چیزی دیگر بوده نمیتواند.

به هرحال به نظر من بهتر آن بود که کمیسیون انتخابات مشکل ناشی از این خلای قانون را رسماً اعلام میکرد و برای هر کاندید احتمالی جهت اكمال شرایط در ظرف یک هفته چانس دوباره میداد، تا آنها میتوانند در مدت مذکور به اكمال شرایط پرداخته و مجدداً ثبت نام میکردند. اگرچه این راه حل هم دارای مشکل قانونی میباشد آنهم مبنی بر اكمال شرایط بعد از ثبت نام بار اول، ولی شدت تخلف از قانون در این راه حل ضعیفتر بوده و به مقایسه آنچه اکنون مورد اجرا قرار گرفته است، میتواند در این مرحله حساس تاحدی قابل تحمل باشد.

محترم عباسی صاحب راه دیگری را جهت حل معضله پیشنهاد کرده اند، به این شرح که: کمیسیون انتخابات پیشنهاد مشرح و مشخص را با تعیین ضرب الاجل به شورای ملی ارائه می نمود و در قدم اول «منظوری تأجیل یک ماه را که هر نامزد شرایط

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاډونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاډوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

مندرج قانون را از لحاظ تعداد حامیان و ولایات تکمیل نمایند» از شورای ملی می‌گرفت و هرگاه این موضوع مشکل قانونی را مبنی بر تعویق انتخابات برای یک ماه بار می‌آورد، در آنصورت پارلمان موضوع اندازه‌تقلیل فیصدی نصاب را مورد بحث قرار میداد که آیا ده یا بیست، یا سی فیصد و یا بیشتر. به نظر عباسی صاحب: «ولسی جرگه این پیشنهاد را در جلسه عمومی مورد بحث قرار داد. ... هر بدیلی که به اکثریت آراء تصویب شده بود، به مشرانو جرگه محول و بعداً به توشیح رئیس جمهور میرسید».

در ارتباط با نظرفوق باید گفت که طرح موضوع در شورای ملی و تصویب یکی از این دوامکان از طرف مرجع تقنین کشور و توشیح آن توسط رئیس جمهور معنی ایزاد یک ماده جدید را به حیث «ضمیمه» در قانون افاده میکند که محتوای ضمیمه شامل حالت گذشته نمیگردد و مغایر با اصل حقوقی «عدم رجعت قانون به ماقبل است». علاوه‌تأ ماده یکصد و نهم قانون اساسی کشور حکم میکند که: «پیشنهاد تعدیل قانون انتخابات، در یک سال اخیر دوره تقنینیه، در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمیتواند». از روحیه این ماده به وضاحت معلوم میشود که در آستانه انتخابات حتی یک سال قبل از آن هیچ تعدیل و یا ایزادی در قانون انتخابات صورت گرفته نمیتواند.

من با نظر آقای عباسی موافق هستم که کمسیون انتخابات مکلف است برای پرکردن این خلای قانون بعداً موضوع را به قوای مقننه کشور ارجاع کند تا در صورتیکه انتخابات ریاست جمهوری و سائر اورگانهای انتخابی نظیر آن در آینده دچار همچو حالت گردند، قبلاً راه حل قانونی برای آن وجود داشته باشد، ولی برای حل معضله جاری این اقدام کمک نمیکند.

کاش کمسیون انتخابات در همان آغاز مرحله این مشکل را برطبق روحیه ماده یکصد و بیست و یکم قانون اساسی نخست با ستره محکم و نیز با کمسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی در میان می‌گذاشت و به تاسی از نظر آنها عمل میکرد. بهرحال اکنون تیر از کمان بیرون بسته و نامزدان نهائی رسماً اعلان شده اند که قابل برگشت نمی‌باشد، زیرا طبق ماده چهل و ششم قانون انتخابات، بند 3: «این فهرست غیر قابل تغییر است».

(پایان)

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ